

Aspen Montessori

Org.nr. 863500-5500

jonaspeterssonaxen@gmail.com

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Aspen Montessori
belägen i Lerums kommun

Tillsyn i Aspen Montessori

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Aspen Montessori (863500-5500) under våren 2016. Aspen Montessori besöktes av Skolinspektionen den 13 maj 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Enligt de uppgifter som skolan lämnat till Skolinspektionen inför tillsynen bedömdes 100 procent av eleverna i årskurs 3 läsåret 2014/15 ha uppnått kunskapskraven för godtagbara kunskaper i svenska, matematik samt i natur- och samhällsorienterande ämnen.

Skolan har vidare för läsåret 2014/15 uppgivit att i årskurs 5 uppnådde 100 procent av eleverna kunskapskraven som minst ska uppnås i samtliga ämnen med undantag för svenska, engelska och idrott och hälsa, där måluppfyllelsen var 94 procent samt matematik, där måluppfyllelsen var 89 procent.

Resultat av arbetet med trygghet och studiero

I Skolinspektionens elevenkät hösten 2015, som 17 av 18 elever i Aspen Montessori årskurs 5 besvarat, ställs frågor som berör tryggheten på skolan. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning på skalan 0-10. Påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" har på skolan fått indexvärde 8,3. Medelvärdet för samtliga skolor som deltagit i enkäten var 8,5. En annan fråga berörde studieron. Påståendet "Jag har studiero på lektionerna" har på skolan fått indexvärde 4,0. Medelvärdet för samtliga skolor som deltagit i enkäten var 6,4. Skolan har under läsåret satt in åtgärder så snart problem med studieron har identifierats i någon av klasserna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
4. Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-28
5. Utveckling av utbildningen vid skolenheterna	Föreläggande	2016-10-28

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att undervisningen utgår från och omfattar målen i läroplanen samt att eleverna ges stöd och stimulans i lärandet. Dock framkommer att samtliga fall av kränkande behandling inte kommer till rektors kännedom och att rektor inte heller alltid anmäler vidare till huvudmannen de fall av kränkande behandling som kommer till rektors kännedom.

Vidare bedriver inte huvudmannen för Aspen Montessori ett systematiskt kvalitetsarbete med inriktning att utveckla utbildningen utifrån hur de nationella målen uppfylls avseende elevernas kunskapsresultat. Resultaten av trygghet och trivsel däremot följer huvudmannen upp som en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Aspen Montessori att senast den 28 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska ge rektorn och övrig personal vid skolenheterna förutsättningar, så att utbildningen är likvärdig och av hög kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen ser till att de förutsättningar för att bedriva en utbildning av hög kvalitet (i form av till exempel en stabil elevprognos och budget) som denne hade vid godkännandet som huvudman fortfarande gäller. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver. I arbetet ingår också att förse skolenheterna med nödvändiga materiella och personalmässiga resurser, så att målen för utbildningen kan nås. Dessa resurser måste också organiseras på ett ändamålsenligt sätt, så att skolenheterna kan använda dem för det syfte de är avsedda för. Den enskilda huvudmannen har också ett fungerande system för att ta emot anmälningar om kränkande behandling av elever. I de fallen utreds kränkningarna och åtgärdas vid behov.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Aspen Montessori inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen tar emot anmälningar från rektorer om angivna kränkningar mot elever, utreder skyndsamt omständigheterna kring de angivna kränkningarna och vidtar i förekommande fall de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska se till att ta emot anmälningar från rektorn när denne får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte ser till att från rektor ta emot alla anmälningar om kränkande behandling som elever anser sig utsatta för. Bedömningen görs mot bakgrund av att lärarna enbart anmäler de fall av kränkande behandling som bedöms som särskilt allvarliga till rektor och att rektor i sin tur till huvudmannen endast anmäler de nämnda fallen och de fall där rektor gör bedömningen att styrelsen behöver agera. Därmed anmäls inte samtliga fall av kränkande behandling till huvudmannen. Huvudmannen, som ytterst ansvarig för verksamheten, förlorar därmed möjligheten att vidta och följa upp de eventuella åtgärder som i förekommande fall kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Detta strider mot skollagen som anger att lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för sådan kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och, i förekommande fall, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Vid rektorsintervjun deltog både avgående rektorn och t.f. rektorn - båda benämns i beslutet genomgående, utifrån befattning, som rektor.

Elevhälsan och rektor uppger att inte alla fall av kränkningar anmäls till rektor och de säger att det även finns fall av kränkningar som lärarna själva lyckas åtgärda med samtal och att dessa ärenden då inte kommer vidare till trygghetsteam och/eller rektor. Även lärarna uppger att det visserligen är den utsatta elevens upplevelse som är avgörande för bedömningen om en kränkande behandling har skett, men att det endast är när det har skett fysiska kränkningar och/eller upprepade kränkningar mot elev som lärarna gör en anmälan till rektor. Lärare berättar om ett fall av kränkande behandling som nyligen inträffat, men rektor uppger sig inte ha kännedom om detta.

Rektor uppger att det endast är fysiska eller återkommande kränkningar, samt de fall av kränkande behandling som kräver en insats eller ett godkännande av åtgärder från styrelsen, som anmäls till huvudmannen. Övriga fall av kränkande behandling hanteras på skolnivå. Lärarna känner inte till om rektor anmäler kränkningar till huvudmannen. Det framgår till exempel inte av Aspen Montessoris "Likabehandlingsplan Läsåret 2015/2016" att anmälan ska ske till huvudmannen.

Rektor uppger att hon anmält ett fall av kränkande behandling till styrelsen, men ordföranden kan inte minnas att rektorn har anmält något fall av kränkande behandling och vet inte riktigt hur rutinen för det ser ut. Rektors förklaring till detta är att ordföranden förmodligen inte har insett att han mottagit anmälningar om kränkningar eftersom alla händelser förmedlas när de träffas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Aspen Montessoris verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Aspen Montessori föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen skaffar sig kunskap om nuläget vid skolenheterna. Denna nulägesbild ska bland annat innefatta resultat som knyter till det syfte som utbildningen har enligt nationella styrdokumentet. I arbetet ingår också att följa upp de centrala förutsättningar som huvudmannen ger skolenheterna, för att de ska kunna ge eleverna en god utbildning. Huvudmannen analyserar sedan orsakerna till bristande måluppfyllelse, resultat och förutsättningar, vilka förbättringsåtgärder som behövs, samt vidtar dessa åtgärder.

När huvudmannen formulerar nulägesbilden ska denna bygga på uppgifter som rektorerna tagit fram i sitt eget kvalitetsarbete vid skolenheterna, men också på uppgifter huvudmannen själv samlat in (exempelvis nationell statistik, tillsyns- och granskningsrapporter, anmälningar om kränkande behandling, etc). Det ska därför finnas en koppling mellan huvudmannens kvalitetsarbete, och det kvalitetsarbete som rektorn tillsammans med lärare, övrig personal och elever genomför vid skolenheterna.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Aspen Montessori inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Huvudmannen ska följa upp kunskapsresultaten i utbildningen. Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete ska vara att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls.
- Utifrån de behov som framkommer vid en analys av resultaten, ska huvudmannen besluta om nödvändiga åtgärder för att utveckla utbildningen.
- Huvudmannen ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa.
- Uppföljning, beslutade utvecklingsåtgärder samt planeringen för genomförandet av utvecklingsåtgärder ska dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå med inriktningen att de nationella målen uppfylls, förutom vad gäller resultaten av arbetet med elevernas trygghet och trivsel. På skolenhetsnivå bedriver rektor ett kvalitetsarbete bestående i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen med utgångspunkt i utbildningens resultat. Huvudmannen tar inte del av skolenhetens resultat och bedriver inget eget kvalitetsarbete på huvudmannanivå. Detta innebär att huvudmannen, som har det övergripande ansvaret för utbildningen i förskoleklassen och grundskolan, inte har vetskap om resultaten av utbildningen och därmed om rätt åtgärder för att utveckla verksamheten genomförs. Skolinspektionen vill även erinra om att huvudmannen enligt skollagen har ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen och övriga för utbildningen befintliga bestämmelser.

Detta strider mot skollagen som anger att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det framkommer att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Representanter för huvudmannens styrelse uppger att ansvaret för det systematiska kvalitetsarbetet är delegerat till rektor och att huvudmannen inte

tar aktiv del i detta. Skolinspektionen har tagit del av Aspen Montessoris verksamhetsplan för läsåret 2015/2016 och av planen framgår att styrelsen delegerat "det pedagogiska ansvaret för verksamheten vidare till rektor" och att styrelsen endast ansvarar för föreningens ekonomi samt "underhåll av lokaler, byggnader och utemiljö". Rektor beskriver i planen hur det systematiska kvalitetsarbetet går till på skolenhetsnivå.

Enligt rektor bedriver inte huvudmannen ett systematiskt kvalitetsarbete som utgår från elevernas kunskapsresultat. Rektor uppger att huvudmannen inte tar del av skolenhetens kvalitetsarbete när det gäller uppföljningar av elevernas kunskapsresultat. Huvudmannen uppger att styrelsen inte tar del av kunskapsresultaten utan istället följer upp hur arbetet fungerar via enkäter till vårdnadshavare. Enkäterna består enligt huvudmannen av frågor om varför vårdnadshavarna valde skolan, upplevelsen av elevernas trivsel och trygghet och hur de anser att arbetet på skolan fungerar, men inte utifrån ett pedagogiskt perspektiv. Huvudmannen uppger att det är resultaten av dessa enkäter som ligger till grund för de mål som skolan ska arbeta mot och som skrivs in i den verksamhetsplan som upprättas varje läsår. Enligt huvudmannen visade resultatet av dessa enkäter bland annat att många vårdnadshavare sökt till skolan för att den drivs enligt montessoripedagogik och nu genomförs en kartläggning av personalens montessorikompetens för att ta fram en plan för kompetensutveckling.

Rektor uppger vidare att styrelsen förlitar sig helt på rektors analys och bedömningar av vilka åtgärder som behövs för att utveckla den pedagogiska verksamheten. Rektor uppger att hon även själv har fått ansvara för att följa upp arbetet.

När det gäller trivsel och trygghet analyseras resultat både utifrån elev- och föräldraperspektiv genom de enkäter som besvarats. Rektorn hanterar analysen av elevernas enkätsvar för att inte styrelsen ska få känslig information och förmedlar sedan resultaten till styrelsen med så mycket detaljinformation som är nödvändig för att huvudmannen ska kunna fatta beslut om åtgärder utifrån detta.

Motivering till föreläggande som ingripande

Aspen Montessoris verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Aspen Montessori föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-06-21
10 (12)

Dnr 44 - 2015:9906

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Mattsson
Enhetschef

Cecilia Byström
Föredragande utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Aspen Montessori

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Aspen Montessori

Aspen Montessori är en fristående skola, där verksamheten drivs enligt montessoripedagogiken, som erbjuder utbildning i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1-5. Skolan är belägen i Lerums kommun. Vid tillsynsbesöket finns 114 elever, varav 20 i förskoleklass. I varje årskurs finns en klass.

Huvudman för skolan är Aspen Montessori, en ideell föräldraförening med organisationsnummer 863500-5500. Föräldraföreningen driver även förskola och fritidsverksamhet. Skolverket godkände skolan, som då hette Aspens Montessoriskola, som fristående grundskola för årskurserna 1-6 genom beslut den 10 mars 2000 (dnr 1999:1191). Enligt godkännande från vårterminen 2002 har skolan även rätt att bedriva undervisning i förskoleklass i anslutning till skolan.

Skolan leds vid tillsynen av en helt nyligen tillsatt tillförordnad rektor, som även är specialpedagog på skolan. Vid rektorsintervjun deltog både avgående rektorn och t.f. rektorn - båda benämns i beslutet genomgående, utifrån befattning, som rektor.

Skolinspektionen har inför tillsynen kontaktat Lerums kommun för att få information om hur kommunen utövar sin rätt till insyn i skolan. Av kommunens redovisning framgår att kommunen under hösten 2016 kommer att utöva sin insyn i skolan och kommer därefter årligen besöka skolan.